

О.М. Муравйова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.А. Скриннік, канд. філол. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ТЕХНОЛОГІЯ CLIL І РОЗВИТОК МЕТАПРЕДМЕТНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Останнім часом суспільство змінюється так динамічно, що неможливо точно спрогнозувати, які саме знання стануть у нагоді студенту в його професійній кар'єрі. Тому в навчанні на перший план виходить питання формування умінь самостійно продовжувати освіту протягом усього життя, тобто розвинути метапредметні компетентності.

Метапредметний підхід дозволяє забезпечити загальнокультурний, особистий і пізнавальний розвиток студента, озброїти його таким важливим умінням, як здатність вчитися. Метапредметний підхід має на увазі осмислення необхідних понять предмета, формування та подальший розвиток предметних базових здібностей, використання способу повторного відкриття знання з різних навчальних матеріалів, використання рефлексії.

Метапредметні компетентності пов'язані з універсальними навчальними діями, які роблять будь-яку діяльність усвідомленою і результативною.

Серед них виділяють стратегічні, дослідні, проєктувальні, моделюючі, конструкторські та прогнозуючі.

Метапредметна компетентність ґрунтується на наступних поняттях:

1. Метадіяльність – вміння здійснювати будь-яку діяльність, універсальний спосіб життєдіяльності.

2. Метазнання – відомості про методи та прийоми пізнання, структуру знань та способи роботи з ними.

3. Метаспособи – методи, які допомагають знаходити нові способи вирішення професійних задач, нестандартні плани діяльності.

4. Метавміння – універсальні загальнонавчальні навички та вміння.

До них відносяться основи теоретичного мислення (визначення понять, систематизація, класифікація, доказ, узагальнення); володіння навичками переробки інформації (аналіз, синтез, інтерпретація, оцінка, аргументування); критичне мислення (робота з фактами: зіставлення, вміння відрізнити недостовірну інформацію, знаходити логічне невідповідність, визначати двозначність та ін.); задатки творчого

мислення (визначення проблем в стандартних ситуаціях, знаходження альтернативного рішення, поєднання традиційних і нових способів діяльності); регулятивні вміння (ставити питання, формулювати гіпотези, визначати мети, планувати, вибирати спосіб дій, контролювати, аналізувати і коригувати свою діяльність); головні якості мислення (діалектичність, гнучкість та ін.).

Таким чином, метапредметна діяльність – це діяльність за межами навчального предмета; вона спрямована на зв'язок з професійними ситуаціями.

Особливість метапредметних зв'язків також зустрічається в технології CLIL, яка спрямована на вивчення іншого предмета через досліджувану іноземну мову. Термін CLIL (контентно-мовне інтегроване навчання) був придуманий Девідом Маршем, викладачем в Університеті Ювяскюля в Фінляндії в 1994 році. Д. Марш зазначає, що CLIL відноситься до ситуацій, коли предмети або частини предметів викладаються іноземною мовою з подвійними цілями, а саме: вивчення змісту і одночасно вивчення іноземної мови.

Основні дві властивості, які повинні враховуватися на занятті CLIL:

1. Мова використовується як для навчання, так і для спілкування.
2. Предмет, який визначає мову, необхідний для вивчення.

Отже, заняття CLIL є більшою мірою предметною парою, яка проводиться на іноземній мові. Тексти супроводжуються різноманітним ілюстративним матеріалом, щоб студенти могли візуалізувати те, що вони вивчають. Опрацьовуючи фахову тему іноземною мовою, студенти повинні знайти структурні маркери в текстах. Ці маркери можуть бути лінгвістичними (заголовки, підзаголовки) і/або схематичними.

Тексти часто представлені схематично. Ці структури відомі як «ідеологічні рамки» або «схеми мислення», і використовуються, щоб допомогти студентам класифікувати ідеї та інформацію в тексті. Структура тексту використовується для полегшення навчання і створення атмосфери, яка зосереджена як на розвитку мови, так і на знанні основного контенту. Важливо задавати складні питання, що вимагають «мозкового штурму».

Отже, контентно-мовне інтегроване навчання повинно бути побудовано таким чином, щоб допомагати студентам проводити асоціації, встановлювати зв'язки між явищами і мислити більш широко.